

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr 18031**

**Venloseweg 28, Sevenum
Gemeente Horst aan de Maas
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0);
Bureauonderzoek met enkele verkennende boringen**

Concept versie 13-04-2018

(Zonder opmerkingen zal deze versie na 3 maanden als definitief rapport worden opgeleverd)

Richard Exaltus
Joep Orbons

April 2018

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 18031

Venloseweg 28, Sevenum Gemeente Horst aan de Maas Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0); Bureauonderzoek met enkele verkennende boringen

Colofon	
Opdrachtgever	Aelmans, Kerkstraat 2, 6095 BE Baexem
Projectcode	18-054
Bestandsnaam	ArcheoPro Rapport Venloseweg 28, Sevenum 2018 04 13
Versie	13-04-2018
Status	Concept
Archis melding (OM nummer)	4599995100
Bevoegd gezag	Gemeente Horst aan de Maas
Opslagplaats documentatie	Provincie Limburg
ISSN	1569-7363
Auteur	Richard Exaltus, Joep Orbons
Projectleider	Richard Exaltus
Projectmedewerkers	Richard Exaltus, Joep Orbons
Onderaannemers	Niet van toepassing
Autorisatie	Drs R.P. Exaltus; senior-archeoloog
	
Uitgegeven door ArcheoPro © Copyright 2018 ArcheoPro, Eijsden	
ArcheoPro Sint Jozefstraat 45 NL 6245 LL Eijsden Nederland	Tel : 0(0 31) 43 3672586 www.archeopro.nl
Kamer van Koophandel Limburg: 14117581 e-mail: info@archeopro.nl	

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Samenvatting.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Algemeen.....	5
1.2 Locatiegegevens (LS02).....	5
1.3 Aard van de ingreep (LS01).....	5
1.4 Onderzoek (LS01).....	6
2 Bureauonderzoek.....	8
2.1 Methode en bronnen.....	8
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem (LS04).....	10
2.3 Referentieprofiel.....	10
2.4 Archeologie (LS01/LS04).....	17
2.6 Historie (LS03).....	21
2.7 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel (LS05).....	27
2.8 Verkennend onderzoek.....	28
3 Conclusies en aanbevelingen (VS07).....	31
Verklarende woordenlijst.....	32
Archeologische tijdschaal.....	32
Bronnen.....	33
Digitale bronnen.....	33
Literatuur.....	34
Bijlage 1: Boorbeschrijving.....	35
Betekenis van de afkortingen:.....	36

Samenvatting

Op 19 maart 2018 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op een terrein aan de Venloseweg 28 te Sevenum.

Het archeologisch onderzoek betrof het deel bureaustudie van een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) aangevuld met enkele verkennende boringen. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt alleen voor het meest noordoostelijke deel van het plangebied een archeologische verwachting. Op dit deel van het plangebied geldt in verband met de ligging van dit deel van het plangebied in een gradiëntzone op relatief korte afstand van de Molenbeek, een hoge verwachting voor archeologische resten uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum en een middelhoge verwachting voor nederzettingsresten en begravingsresten daterend uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Naar verwachting ligt het sporenniveau onder het akkerdek van een enkeerdgrond.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn zes verkennende boringen gezet. Uit het met de zandguts verrichte onderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied tot ongeveer negentig centimeter onder het maaiveld is verstoord. De aanwezigheid van een slechts ongeveer veertig centimeter dikke bouwvoor met daaronder een stukgeploegde laag die overwegend uit geel zand bestaat, geeft aan dat binnen het plangebied waarschijnlijk geen enkeerdgrond aanwezig is geweest. Dit stemt overeen met het eeuwenlange gebruik als grasland. De diepe verstoring van de bodem blijkt het gevolg te zijn van het diepploegen van het terrein in de tweede helft van de twintigste eeuw.

Omdat de bodem tot in het schone gele zand is aangeploegd en er ten tijde van het veldonderzoek een goede vondstzichtbaarheid heerste, is tevens een oppervlaktekartering uitgevoerd. Hierbij zijn echter geen archeologische indicatoren aangetroffen die op de (voormalige) aanwezigheid van archeologische sporen zouden kunnen wijzen. In verband hiermee en vanwege de diepe bodemverstoring moet geconcludeerd worden dat de kans op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische resten binnen het plangebied, bijzonder klein is. Om deze reden geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Opdrachtgever	Aelmans, Kerkstraat 2, 6095 BE Baexem
Contactpersoon opdrachtgever	Giel Pouls
Datum uitvoeringveldwerk	19 maart 2018
Archis onderzoeksmelding	4599995100
Bevoegd gezag:	Gemeente Horst aan de Maas
Bewaarplaats vondsten:	Provincie Limburg
Bewaarplaats documentatie	Provincie Limburg

1.2 Locatiegegevens

(LS02)

Provincie	Limburg
Gemeente	Horst aan de Maas
Plaats	Sevenum
Toponiem	Venloseweg 28
Globale ligging	Ten zuidoosten van Sevenum
Hoekcoördinaten plangebied	201142 / 379882 201142 / 380059 201255 / 380059 201255 / 379882
Oppervlakte plangebied	0.84 Hectare
Eigendom	Particulier
Grondgebruik	Akker
Hoogteligging	Ca. 26 meter + NAP
Bepaling locaties	GPS Garmin, meetlinten

1.3 Aard van de ingreep

(LS01)

Aard ingreep	Een bouwblokuitbreiding ten behoeve van een nieuwe loods en uitbreiding van het erf
---------------------	---

1.4 Onderzoek

(LS01)

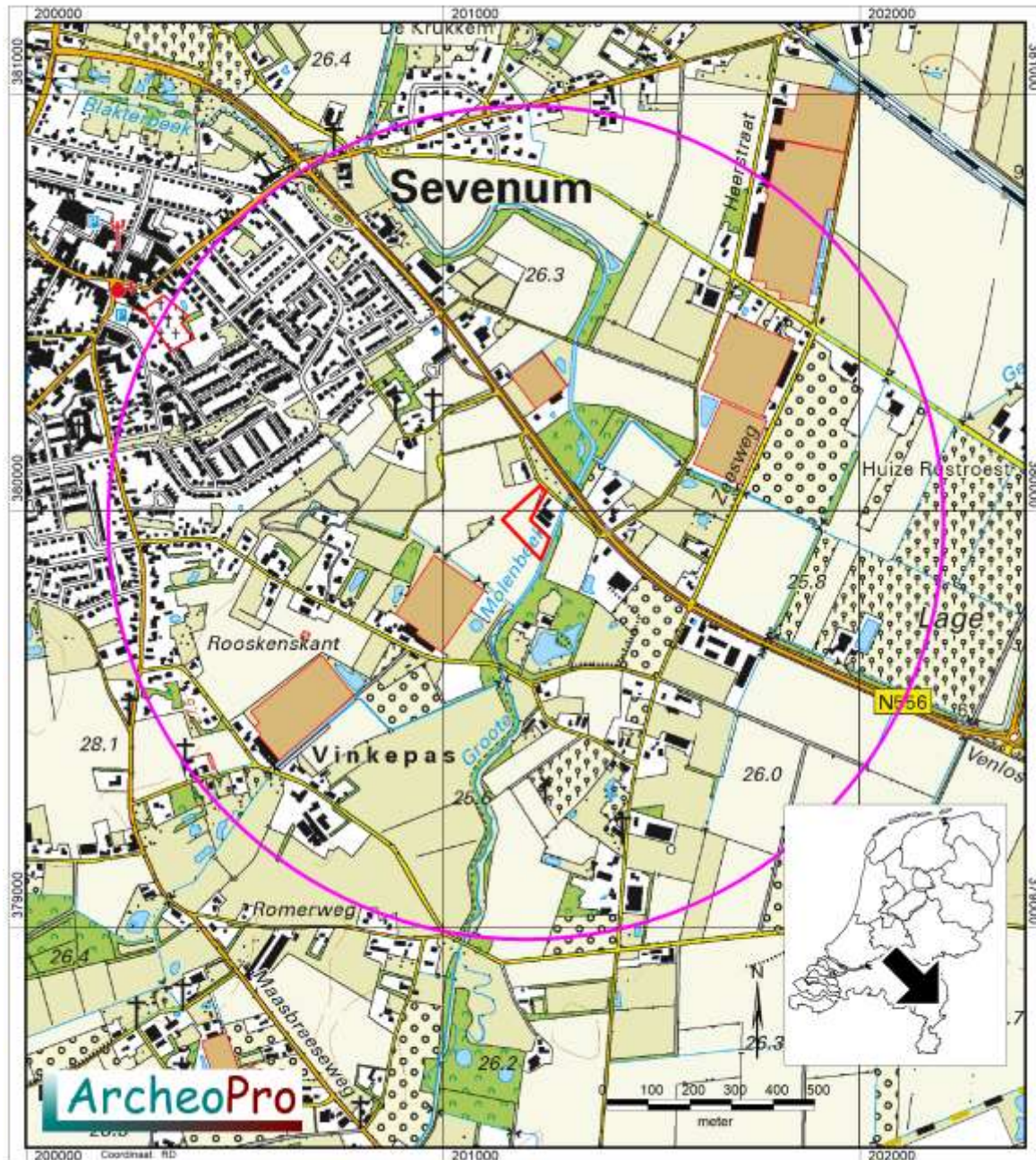
Op 19 maart 2018 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op een terrein aan de Venloseweg 28 te Sevenum.

Het archeologisch onderzoek betrof het deel bureaustudie van een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) aangevuld met enkele verkennende boringen. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Het plangebied ligt in een gebied waar een gemeentelijk archeologisch beleid is vastgesteld. Op grond van dit beleid valt het plangebied overwegend in een zone met een lage archeologische verwachting (categorie 5). Een klein deel langs de noordrand van het plangebied ligt echter in een zone met een hoge archeologische verwachting (categorie 3). Om in deze laatste zone een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen, dient de initiatiefnemer een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen (KNA 4.0 en SIKB BRL 4000) en is in het bezit van de daarvoor vereiste BRL 4000 certificaten 4002 en 4003.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior-archeoloog) en ing. P.J. Orbons (senior vakspecialist).

Figuur 1: De ligging van het plangebied (rood omlijnd) met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft ¹

¹ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode en bronnen

Onderzoeksgebied bureauonderzoek: Cirkel met een straal van één kilometer rond het centrum van het plangebied

Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de hierin bekende en te verwachten archeologische waarden.

Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald.

Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd (voor bronvermelding; zie ook literatuurlijst, dit geldt ook voor de kaarten die in de tekst opgenomen zijn):

- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965, 1:50.000
- Bodemkaart 1:50.000
- Gemeente Horst aan de Maas, Archeologische beleidskaart
- Landschappen van Maas en Peel, J. Renes, 1999
- Geomorfologische kaart 1:50.000
- Geologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel Zuid)
- Grote historische topografische atlas van Nederland, provincie Limburg 1:25.000 1894-1926
- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Kadastrale minuutplan met aanwijzende tafels, 1830

Figuur 2: Luchtfoto met daarop rood omljnd het plangebied ²

---

² Bron: <http://maps.google.nl>

2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem

(LS04)

Het plangebied ligt op circa zes kilometer ten westen van de Maas. Volgens de geologische kaart zijn in de diepere ondergrond binnen het plangebied rivierafzettingen aanwezig die behoren tot de Formatie van Beegden. Deze Maasafzettingen bestaan uit metersdikke pakketten van grof zand en grind. De oudste afzettingen hiervan dateren uit het Pliocen (5,3 - 2,6 miljoen jaar geleden), de recentste uit het Holoceen (circa 11.750 BP - heden).

Aan het einde van het Weichseliën, met name in het Laet Pleniglaciaal (circa 29.000 - 15.700 BP) en de Jonge Dryas (circa 12.745 - 11.755 BP) heerste er een poolklimaat in Nederland. Hierdoor ontbrak vegetatie waardoor op grote schaal verstuiwing kon optreden. Vanuit het Noordzeebekken werd dekzand meegevoerd. Hierbij werden dekzanden over de rivierafzettingen (Formatie van Beegden) afgezet in de vorm van vlaktes, welvingen en ruggen. Dit zand is kalkloos, fijnkorrelig en goed afgerond. Tevens is het goed gesorteerd en arm aan grind. Deze afzettingen behoren tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel. (Berendsen 2004)

Het onderzoeksgebied ligt volgens de geomorfologische kaart, volledig in het dal van de Molenbeek. Het betreft een laaggelegen beekdalbodem zonder veen (legenda-eenheid 2R5, figuur 5). Dit beekdal ligt ingebed tussen dekzandruggen die al dan niet bedekt zijn met een oud bouwlanddek (legenda-eenheid 3L5). Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; zie figuur 6), is het dal van de Molenbeek duidelijk herkenbaar als een laagte.

Op de drogere delen van het dekzandlandschap zijn veelal veldpodzolgronden ontstaan. Deze worden gekenmerkt door een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). De B-horizont gaat veelal via een overgangslaag (de BC-horizont) over in het niet door bodemvorming beïnvloede zand (de C-horizont).

Voor het overgrote deel van het plangebied geeft de bodemkaart de aanwezigheid aan van Beekeerdgronden die zijn gevormd in lemig fijn zand (legenda-eenheid pZg23 op figuur 7). De beekeerdgronden zijn doorgaans zeer roestig en hebben veelal een zwarte humeuze bovengrond.

Op een klein deel langs de noordrand van het plangebied geeft de bodemkaart de aanwezigheid aan van hoge zwarte enkeerdgronden die zijn gevormd in lemig fijn zand (legenda-eenheid zEZ23 op figuur 7).

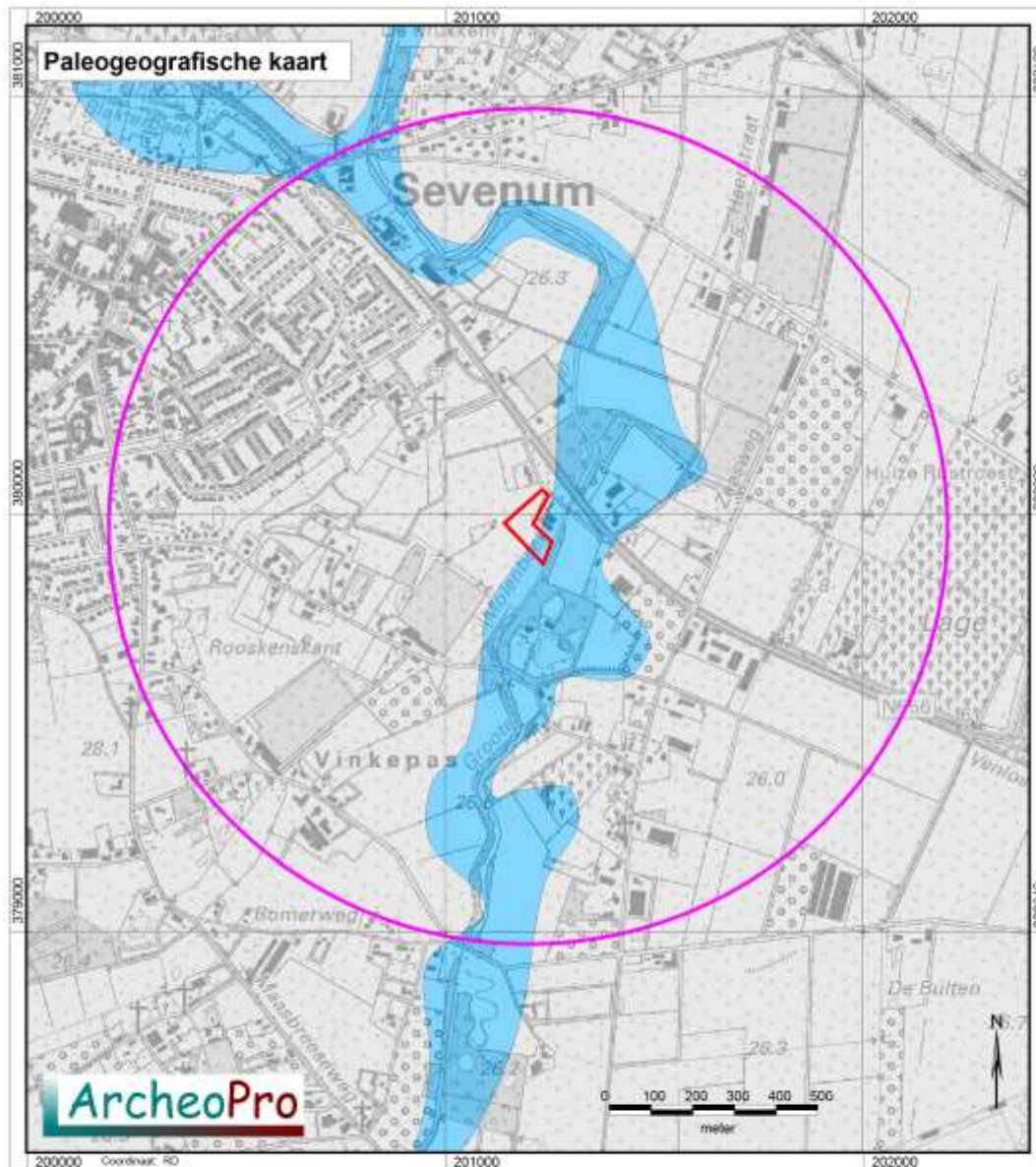
2.3 Referentieprofiel

De enkeerdgronden worden gekenmerkt door een tenminste 50 cm dikke zwarte humeuze bovengrond die veelal in de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd (tot ± 1900), is ontstaan ten gevolge van eeuwenlange bemesting met potstalmest.

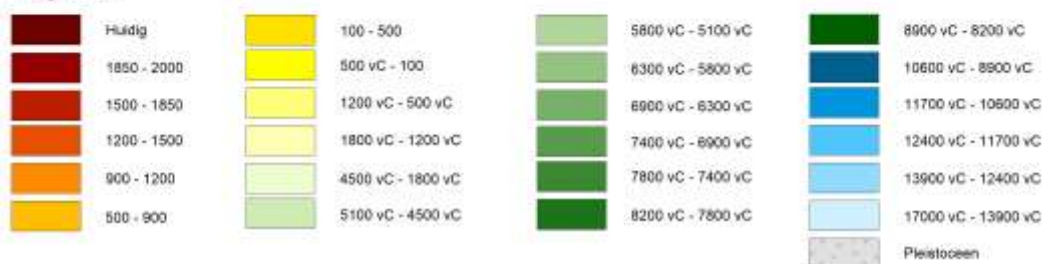
Veelal gaat dit akkerdek geleidelijk aan over in het niet door plaggenbemesting met humus verrijkte zand. Doordat enkeerdgronden vaak zijn ontstaan in gebieden waar oorspronkelijk podzolgronden zijn ontstaan, kunnen resten hiervan onder het akkerdek aanwezig zijn. (Zie figuur 3 uit *Ten Cate et al. 1995*).

Figuur 3: Voorbeeld van een hoge zwarte enkeerdgrond op een podzol profiel

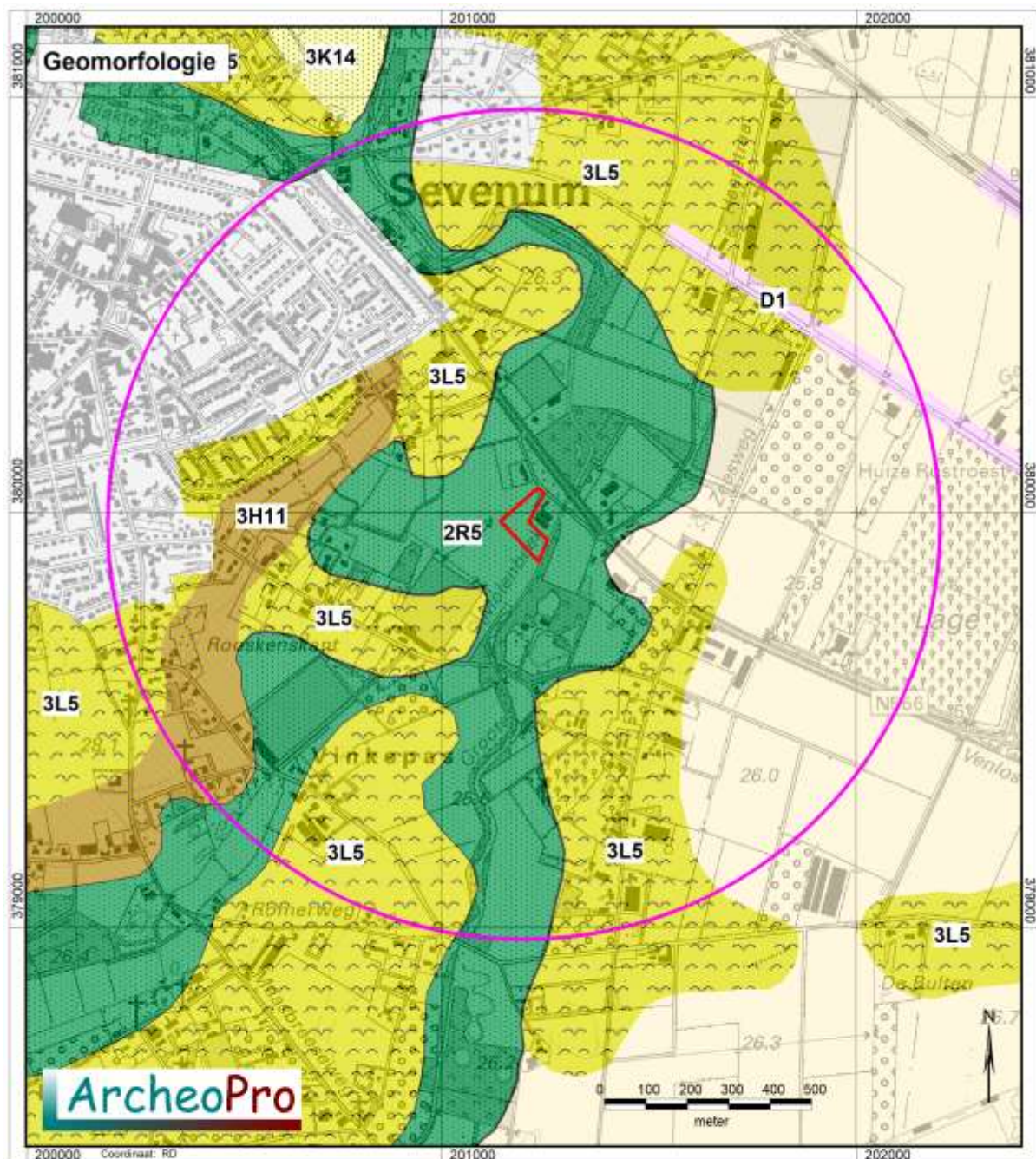

Legenda

Figuur 4: Uitsnede uit de paleogeografische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft³

³ Bron: P Vernieuwd digitaal basistand basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta. K.M. Cohen, E. Stourhamer. 2012

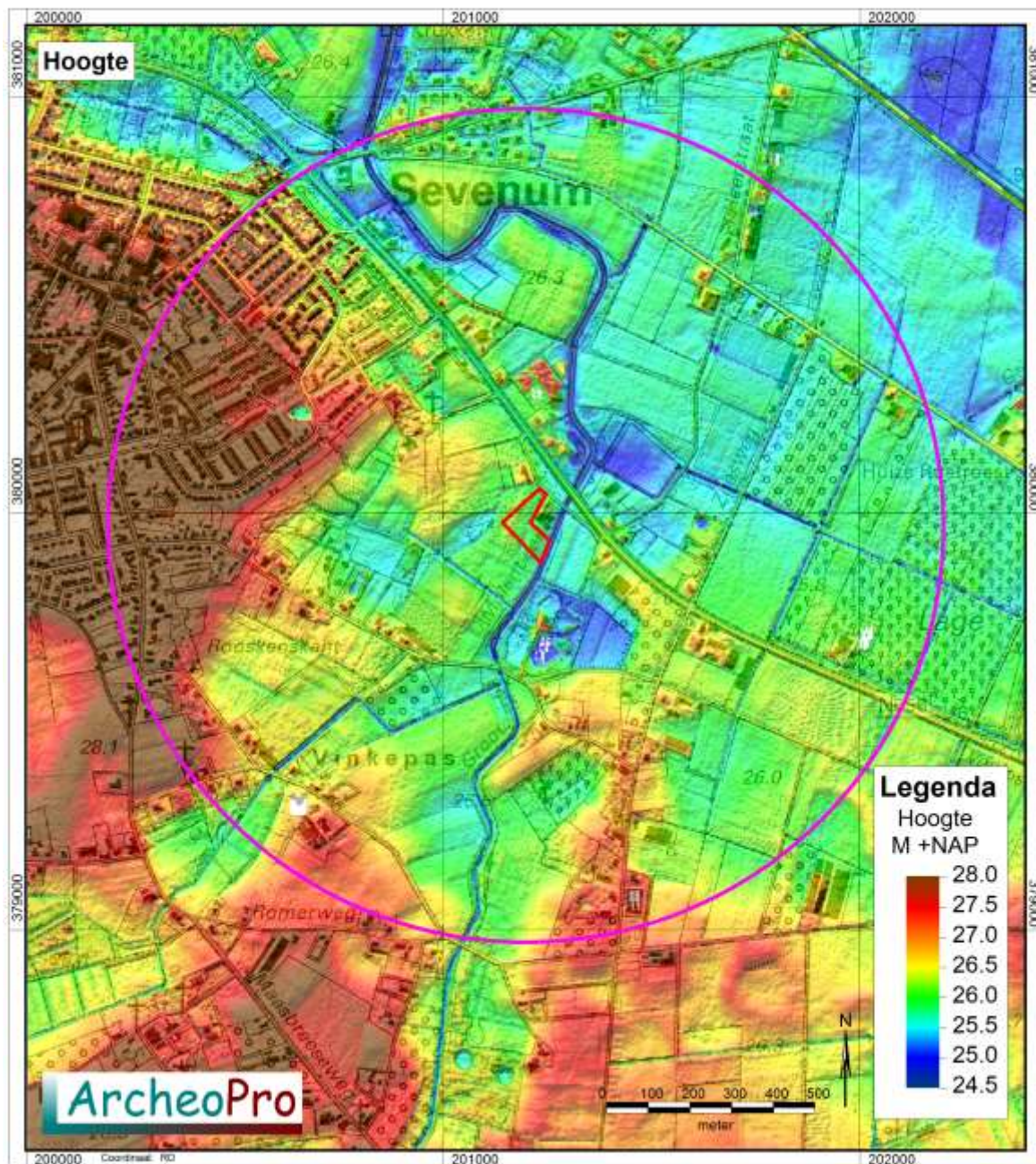

Legenda

2M13	Dekzandvlakte
2R5	Beekdalbodem zonder veen, relatief laaggelegen
3H11	Glooiing van beekdalzijde
3L5	Dekzandruggen al dan niet met oud bouwlanddek
B	Bebouwd
D1	Lage dijk

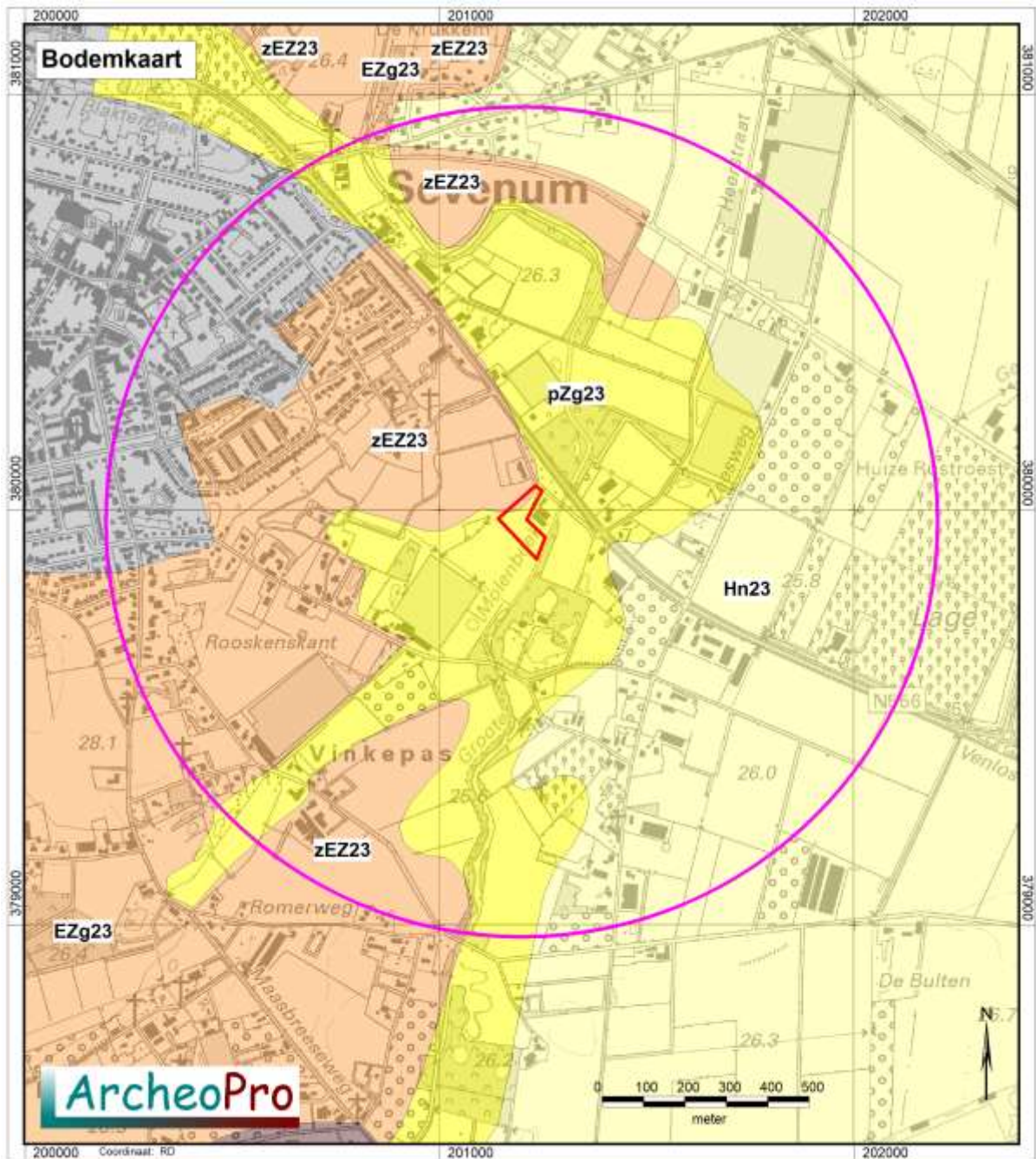
Figuur 5: Uitsnede uit de geomorfologische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁴

⁴ Bron: Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Figuur 6: Uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁵

⁵ Bron: Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft

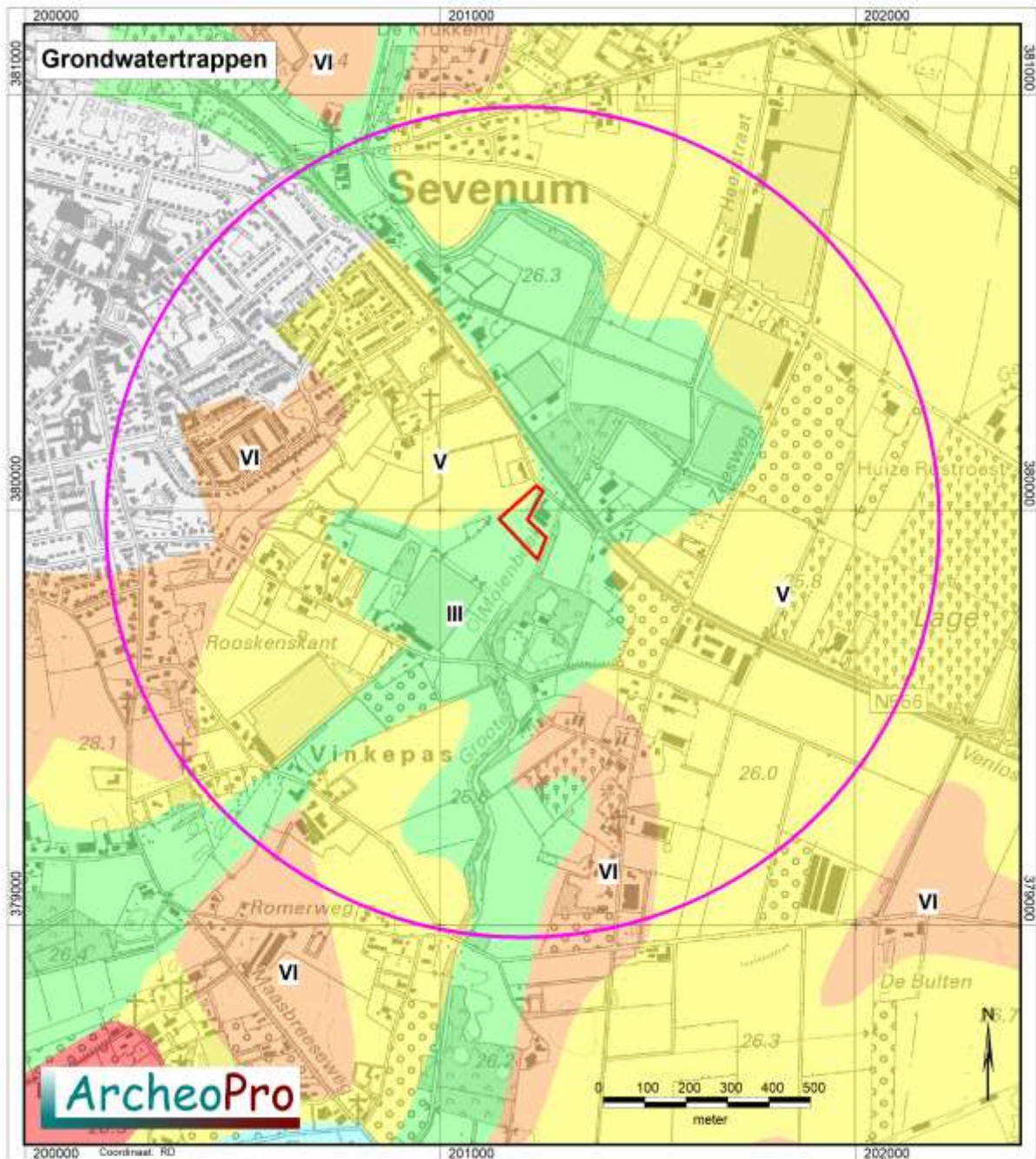

Legenda bodemkaart

Vlak- en duinvaaggronden	Vaaggronden	Fluvistische afzettingen, pre laat-pleistoceen
Laar- veldpodzolgronden	Kleigronden	Kleifaarde of vuursteeneluvium
Moertige eer- en podzolgronden	Ondiepe kleigronden, potklei	Mariene afzettingen, pre-pleistoceen
Vlak- en duinvaaggronden, gooneerdgronder	Vaaggronden	Oude bewoningsplaatsen
Enkeerd/tuineerd gronden	Gors-, slikvaaggronden	Bebouwing, dijken en bovenlandstrook, opgehoogd of afgegraven
Brikgronden	Poldervaaggronden	Water, moeras
Leem-/woudeerdgronden/vaaggronden	Vlakvaaggronden	
	Veen, petgaten, kreekbeddingen, beekdalgronden, duin- en kweldergronden, stuifzand	

Figuur 7: Uitsnede uit de bodemkaart met daarin rood omlind het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft. Voor uitleg van de codes, zie hoofdstuk 2.2 ⁶

⁶ Bron: Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968

Legenda:

Grondwater Winter			Grondwater Zomer			Grondwater Winter			Grondwater Zomer		
Blue	I	<50	Light Green	IV	>40	Red	VII	>80	Pink	VIII	>120
Cyan	II	50-80	Yellow	V	<40	Orange	VI	40-80	Grey	X	>200
Green	III	<40			80-120			>120			>120

Figuur 8: Uitsnede uit de grondwatertrappenkaart met daarin rood omljnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁷

⁷ Bron g Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968

2.4 Archeologie

(LS01/LS04)

Binnen het onderzoeksgebied liggen twee monumenten en acht archeologische waarnemingen. Tevens ligt het plangebied in een provinciaal aandachtsgebied.

Het monument (16545) ligt op de westrand van het plangebied en betreft een cluster oude bebouwing van de Snelkensstraat en de Vinkepas in Sevenum daterend uit de periode Late Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. Ten noorden van dit monument ligt een gebied dat in 2007 door ADC ArcheoProjecten is onderzocht. Ten oosten van het monument 16545 ligt een gebied waar RAAP in 2005 onderzoek heeft verricht (Roymans 2006). In geen van deze beide gebieden komen waarnemingen voor. Monument 1543 betreft de oude dorpskern van Sevenum die eveneens uit deze periode dateert.

Op respectievelijk tweehonderd en driehonderd meter ten noordwesten van het plangebied liggen de waarnemingen 30987 en 409562. De waarneming 30987 betreft de vondst van een onderdeel van een bronzen lans/speer en een bronzen bijl afkomstig uit de periode Bronstijd tot IJzertijd. Op de locatie van de waarneming 409562 is niet nader omschreven materiaal aangetroffen afkomstig van een versterkt huis uit de periode Late Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd. De waarnemingen 27997 en 409560 liggen respectievelijk tegen de noordostrand en de noordwestrand van het onderzoeksgebieden betreft eveneens resten van een versterkte huizen uit deze periode.

De waarneming 414324 ligt ruim zeventienhonderd meter ten noorden van het plangebied. Hier zijn tijdens de archeologische begeleiding van het uitgraven van de nieuwe beekbedding van de Groote Molenbeek archeologische resten aangetroffen uit de bronstijd. Het betreft bronsvondsten van een ring en een mantelspeld alsmede een plank (Roymans, J.A.M., 2008).

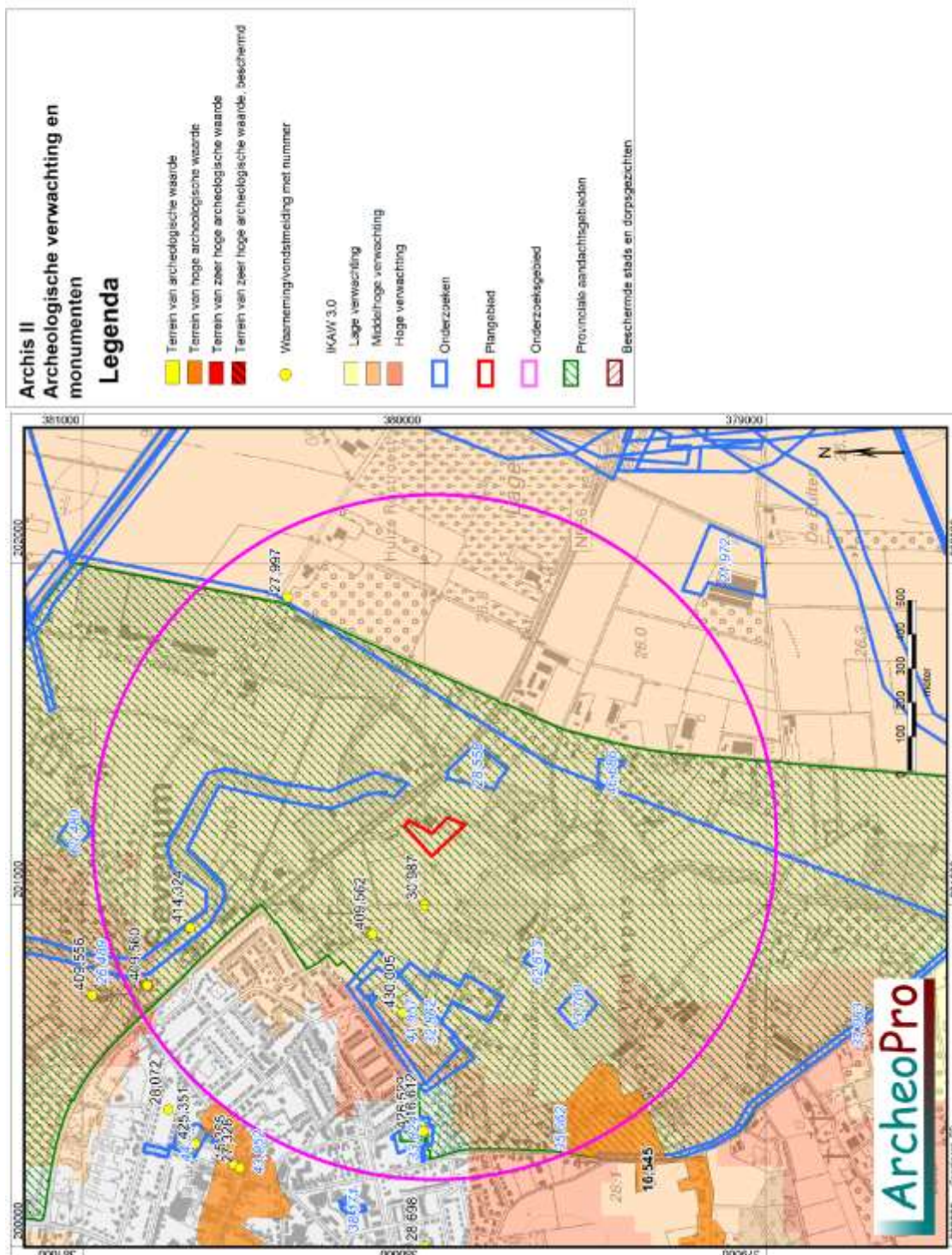
De waarneming 416612 ligt achthonderd meter ten westen van het plangebied en betreft overwegend de vondst van aardewerkscherven uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Tevens is echter een onbewerkt maar wel verbrand brok vuursteen aangetroffen. Het gaat hier om oppervlaktevondsten die zijn gedaan op een dun plaggendek en een veldpodzolbodem.

De waarneming 426529 ligt achthonderd meter ten westen van het plangebied en betreft de resultaten van een hier in 2010 door Becker & Van de Graaf verricht proefsleuvenonderzoek. Hierbij zijn 21 sporen aangetroffen en zijn 16 vondstnummers uitgedeeld. Vier aardewerkfragmenten dateren uit de IJzertijd. Enkele paalkuilen, die in werkput 3 zijn aangetroffen, vormen mogelijk een structuur. Uit één paalkuil is een Bronstijdscherf afkomstig. De structuur kan een huisplattegrond betreffen (Corver, B.A., 2010).

De waarneming 430005 ligt een halve kilometer ten westen van het plangebied en betreft de resultaten van een hier in 2009 door RAAP verricht proefsleuvenonderzoek waarbij twee verschillende vindplaatsen zijn aangetroffen. Vindplaats 1 is op basis van het vondstmateriaal te dateren in de IJzertijd. Hier zijn veel grondsporen en structuren aangetroffen maar vanwege de beperkte oppervlakte konden nog geen typen herkend worden. Vindplaats 2 betreft mogelijk een nederzetting uit de Vroege Middeleeuwen. De aard en vulling van de sporen was anders dan die van vindplaats 1. Hier is ook handgevormd aardewerk gevonden dat eveneens verschilde van het ijzertijdaardewerk dat op vindplaats 1 is aangetroffen (Hensen, G., 2009).

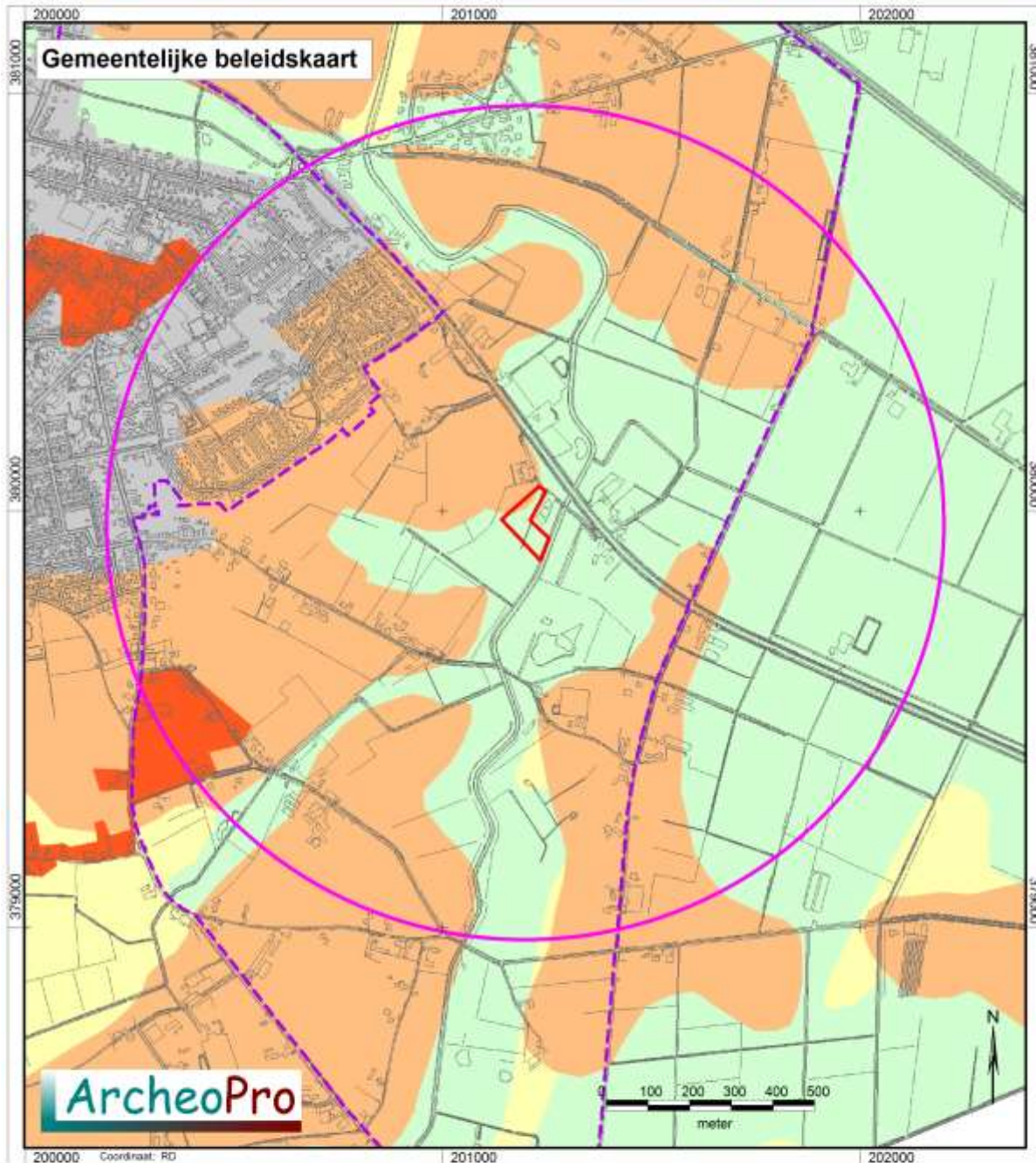
Tabel 1

Waarnemingen en Monumenten			
Nummer	Coördinaat	Periode	Vondsten
W 27997	201900/380400	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Resten versterkt huis
W 30987	201000/380000	Bronstijd, IJzertijd	Brons,
W 409560	200764/380811	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Resten versterkt huis
W 409562	200913/380153	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Resten versterkt huis
W 414324	200933/380686	Romeinse tijd	Brons, houtskool
W 416612	200338/380003	Late Middeleeuwen, Nieuwe Tijd Ongedateerd	Keramiek Vuursteen
W 426529	200330/380030	Bronstijd, IJzertijd	Keramiek, vuursteen, Steen
W 430005	200684/380065	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Keramiek, steen, ijzer, vuursteen
AMK 16543	199389/380512	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Nederzetting
AMK 16545	200222/379351	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Nederzetting

Figuur 9: Kaart met Archis-gegevens met daarop een cirkel met een straal van één kilometer rond het plangebied die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁸

⁸ Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS III (Archeologisch Informatie Systeem), <http://archis.cultureelerfgoed.nl>

LEGENDA

- Categorie 1 (Wettelijk beschermd Archeologisch Monument)
- Categorie 2 (Archeologische Waarde)
- Categorie 3 (Hoge archeologische verwachting)
- Categorie 4 (Gematigde archeologische verwachting)
- Categorie 5 (Lage archeologische verwachting)
- Categorie 6 (Specifieke archeologische verwachting (beekdalen en oude Maasgeulen)
- Categorie 7 (Bebouwde kom - onbekende verwachting)
- Categorie 8 (Gebied/terrein waar geen bodemarchief meer aanwezig is)
- Categorie 9 (Water)
- Provinciaal archeologisch aandachtsgebied

Figuur 10: Uitsnede uit de gemeentelijke beleidskaart⁹

⁹ Bron: Gemeente Horst aan de Maas

2.6 Historie

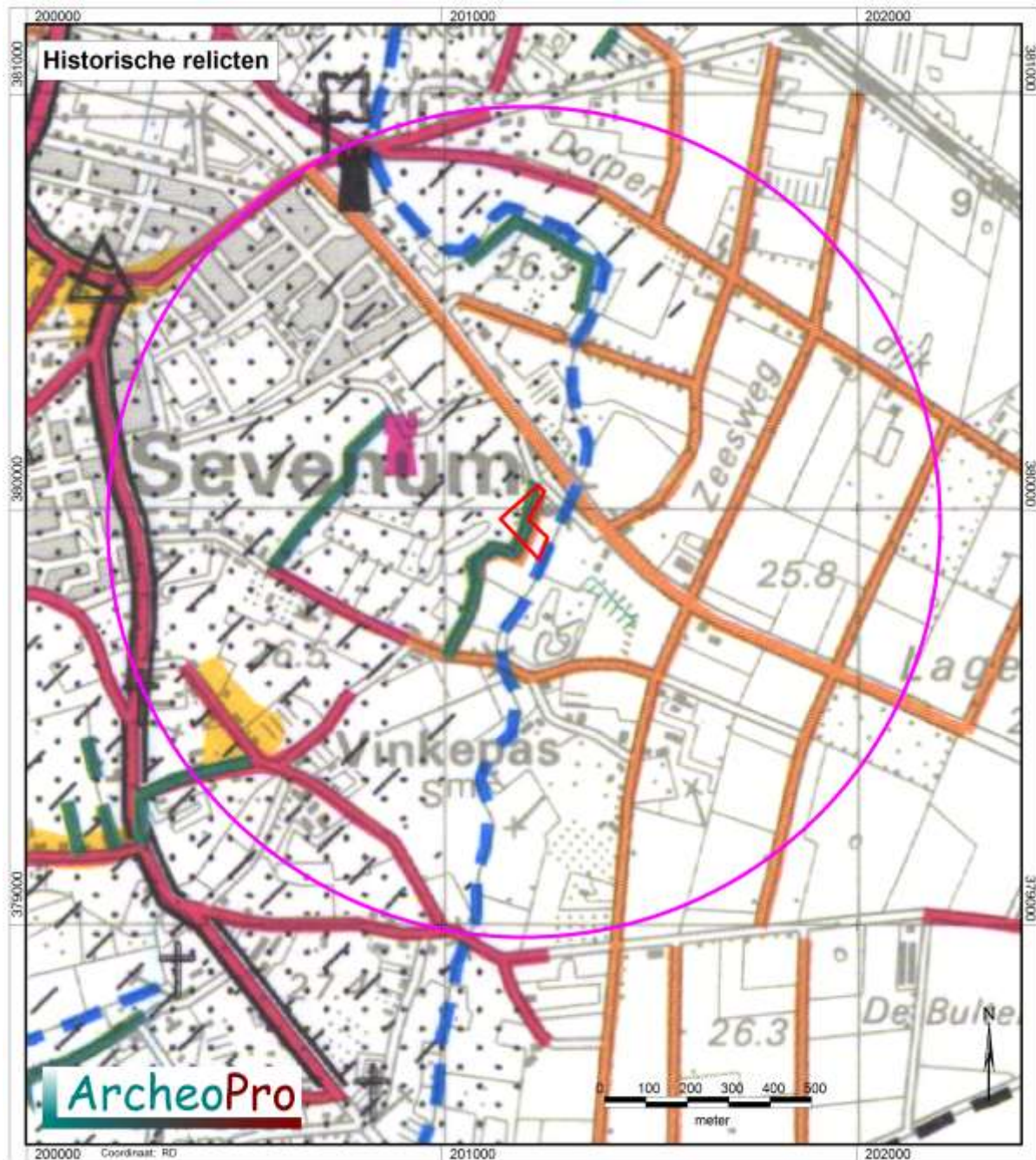
(LS03)

De Tranchotkaart (zie figuur 11) uit 1805 laat zien dat het noordelijke deel van plangebied destijds uit kleine, door houtwallen omgeven percelen bestond terwijl het deel van het plangebied dat langs de Molenbeek lag, in gebruik was als akkerland. Op de kadasterkaart uit omstreeks 1832 (zie figuur 15), vormt het noordwestelijke deel van het plangebied onderdeel van het gebied *Oosen*, terwijl het zuidoostelijke deel staat aangemerkt als *Agter den Oosen*. Beide gebieden werden van elkaar gescheiden door een veldweggetje dat het plangebied van het zuidwesten naar het noordoosten doorsneed. Op de uitsneden uit de topografische kaarten uit 1845, 1911 en 1958 (zie figuur 16) is te zien dat dit weggetje tot halverwege de twintigste eeuw bestaan heeft en dat het gehele plangebied gedurende deze tijd in gebruik is geweest als grasland. Later in de tweede helft van de twintigste eeuw heeft schaalvergroting plaatsgevonden waarbij dit weggetje en veel van de oorspronkelijke perceelsgrenzen verloren zijn gegaan. Tevens is in deze periode pal ten zuidoosten van het plangebied een agrarisch bedrijf gebouwd. Volgens de kaarten van de historische relicten en het historisch landschap (figuren 12 en 13), wordt het plangebied doorsneden door een oude perceelsgrens (het oorspronkelijke veldweggetje) en bestaat het deel ten westen hiervan van oudsher uit grasland terwijl het deel ten oosten hiervan relatief nieuw cultuurland vormt.

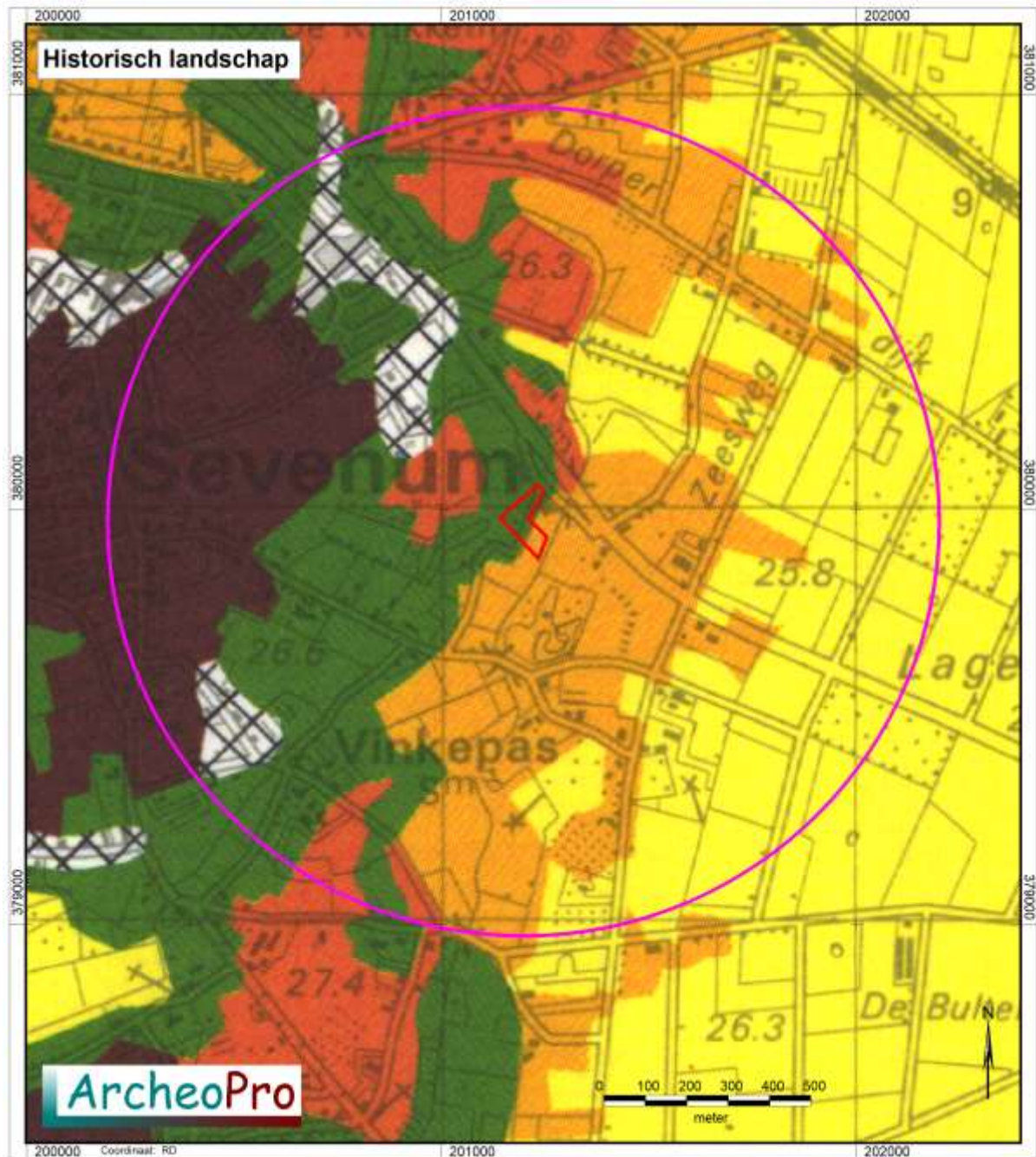
Figuur 11: Uitsnede uit de Tranchotkaart van 1805¹⁰

¹⁰ Bron: Tranchot en v. Muffling, Kartenaufnahme der Rheinlande 1803-1820

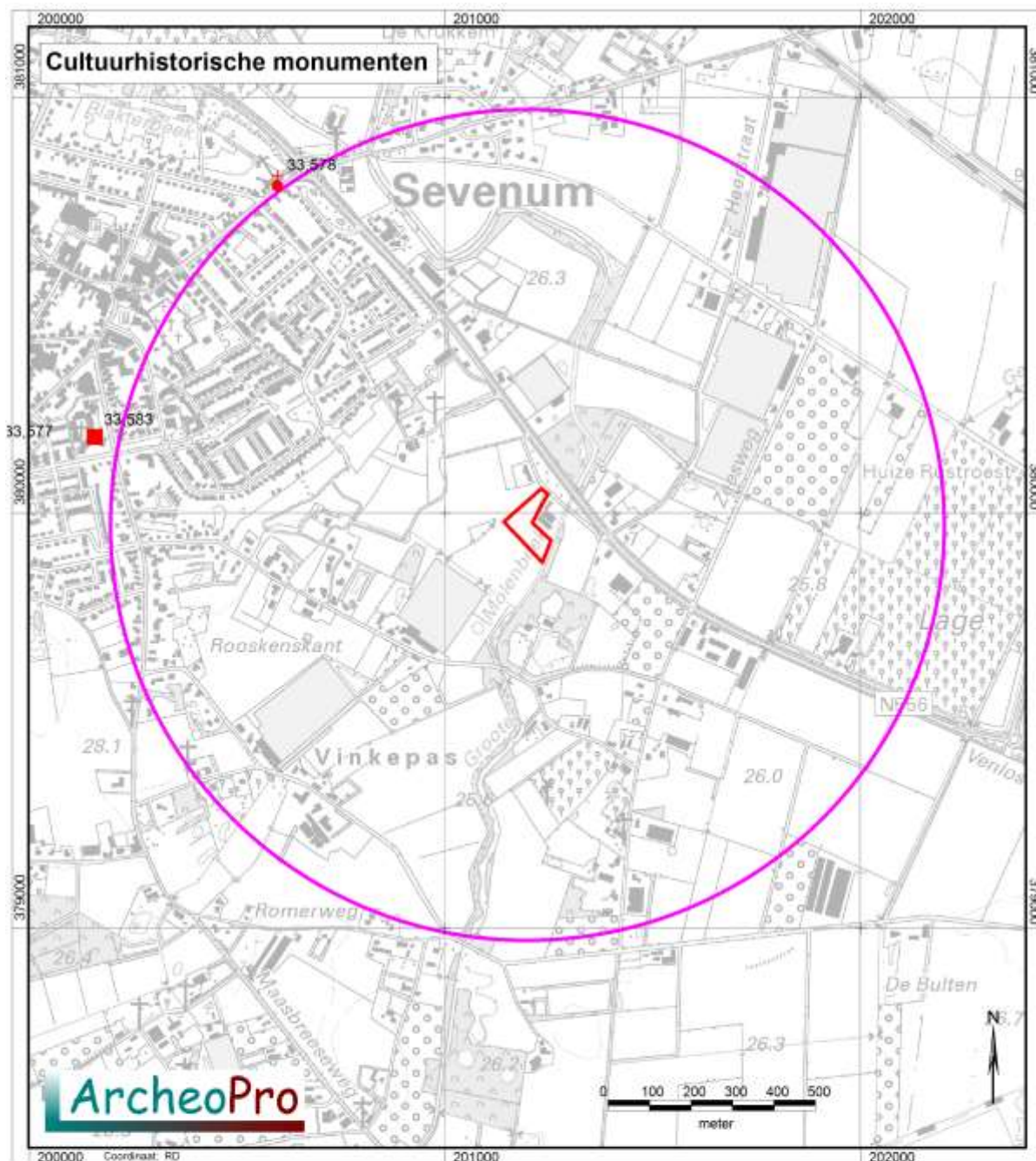
Figuur 12: Uitsnede uit de kaart met historische relictten mid-nrd Limburg (naar Renes, 1999) ¹¹

¹¹ Bron: Renes, J. Landschappen van Maas en Peel, Maastricht, 1999

Figuur 13: Uitsnede uit de kaart met historische landschapselementen mid-nrd Limburg (naar Renes, 1999)¹²

¹² Bron: Renes, J. Landschappen van Maas en Peel, Maastricht, 1999

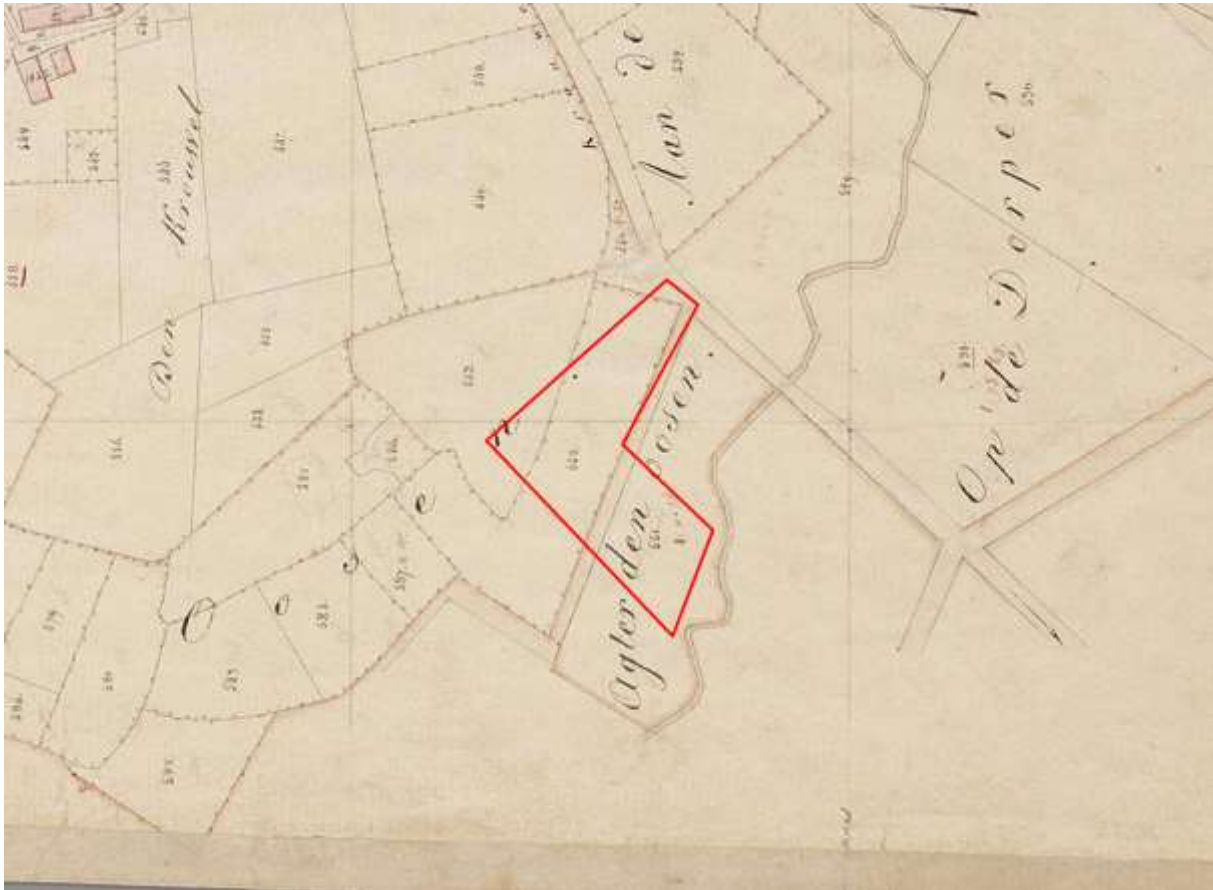

Type rijksmonument

▲ Archeologie	🏰 Bouwkunst; kasteel, buitenplaats	🔴 Bouwkunst; overig
▲ Bouwkunst	⛪ Bouwkunst; kerkelijk gebouw	🟢 Bouwkunst; tuin, park, landgoed
🌿 Bouwkunst; boerderij (-deel)	★ Bouwkunst; militair object	🟡 Bouwkunst; weg-/waterwerk
🏠 Bouwkunst; gebouw, overig	⚙️ Bouwkunst; molen	🏠 Bouwkunst; woonhuis
⛪ Bouwkunst; graf, begraafplaats	🏭 Bouwkunst; nijverheid, industrie	

Figuur 14: Uitsnede uit de kaart met cultuurhistorische monumenten

Figuur 15: Uitsnede uit de kadastrale kaart uit 1832 ¹³

¹³ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Figuur 16: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1845, 1911, 1958 en 2015¹⁴

¹⁴ Bron: Kadaster Topografische Dienst

2.7 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

(LS05)

Specifieke ligging (locatie)

Het plangebied ligt in het dal van de Molenbeek in een zone die de afgelopen tweehonderd jaar in gebruik is geweest voor de landbouw. In de omgeving van het plangebied zijn met name van de hoger gelegen delen van het dekzandlandschap nederzettingsresten uit de ijzertijd bekend. Volgens de bodemkaart zijn binnen het plangebied enkeerdgronden aanwezig. Dit stemt echter niet overeen met het gebruik als grasland in de afgelopen eeuwen.

Verwachte perioden (datering)

Voor het overgrote deel van het plangebied geldt op basis van het gemeentelijk beleid een lage verwachting. Voor de noordrand, waarbinnen de bodemkaart de aanwezigheid van enkeerdgronden aangeeft, geldt echter een hoge archeologische verwachting. In verband met de ligging van dit deel van het plangebied in een gradiëntzone op relatief korte afstand van de Molenbeek, geldt hier een hoge verwachting voor archeologische resten uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum.

Voor nederzettingsresten en begravingsresten daterend uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen geldt voor dit terreindeel een middelhoge verwachting.

In de late middeleeuwen en nieuwe tijd worden nederzettingen gesticht langs doorgangswegen, op kruispunten van wegen en aan de overgangen van rivieren. In bouwlandgebieden komen verspreide boerderijen voor. Op historisch kaartmateriaal is te zien dat het plangebied van oudsher op relatief grote afstand van historische bebouwing lag. De kans op de aanwezigheid van nederzettings- en begravingsresten uit de periode late middeleeuwen en nieuwe tijd wordt derhalve klein geacht. Wel kunnen uit deze perioden resten aanwezig zijn van perceelsgrenzen en een veldweg.

Complextypen

Vindplaatsen van jager-verzamelaars uit het laat-paleolithicum en mesolithicum bestaan veelal uit kleine jacht- of extractiekampjes.

Eventuele archeologische resten uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen kunnen bestaan uit resten van nederzettingen en grafvelden. Tevens kunnen resten van perceelsgrenzen aanwezig zijn. Uit latere perioden kunnen met name resten van huisplaatsen aanwezig zijn alsmede resten van perceelsgrenzen en veldwegen.

Uiterlijke kenmerken

Resten uit alle perioden zullen binnen het plangebied uit vondststrooiingen bestaan met eventueel in de ondergrond aanwezige (resten van) grondsporen.

Eventueel kunnen sporen zichtbaar zijn in recente bodemontsluitingen en geschoonde slootkanten. Eventuele oppervlaktevondsten kunnen zichtbaar zijn op onbegroeide terreindelen.

Mogelijke verstoringen

De schaalvergroting en het ruimen van houtwallen en een veldweg kunnen plaatselijk tot bodemverstoring hebben geleid die de diepte van een doorsnee bouwvoor (ongeveer dertig centimeter) overschrijdt.

2.8 Verkennend onderzoek

Om na te gaan of op het deel van het plangebied dat een hoge archeologische verwachting heeft (nog) behoudenswaardige archeologische resten aanwezig kunnen zijn, zijn hier enkele verkennende boringen gezet. Deze dienden om vast te stellen hoe de bodem is opgebouwd, in hoeverre deze intact is en of hierin archeologische indicatoren aanwezig (kunnen) zijn.

Om de bodemopbouw zo exact mogelijk te kunnen bestuderen is gebruik gemaakt van een zandguts. Van de boorpunten is de NAP-hoogte bepaald aan de hand van het AHN en is de positie vastgelegd met behulp van een GPS.

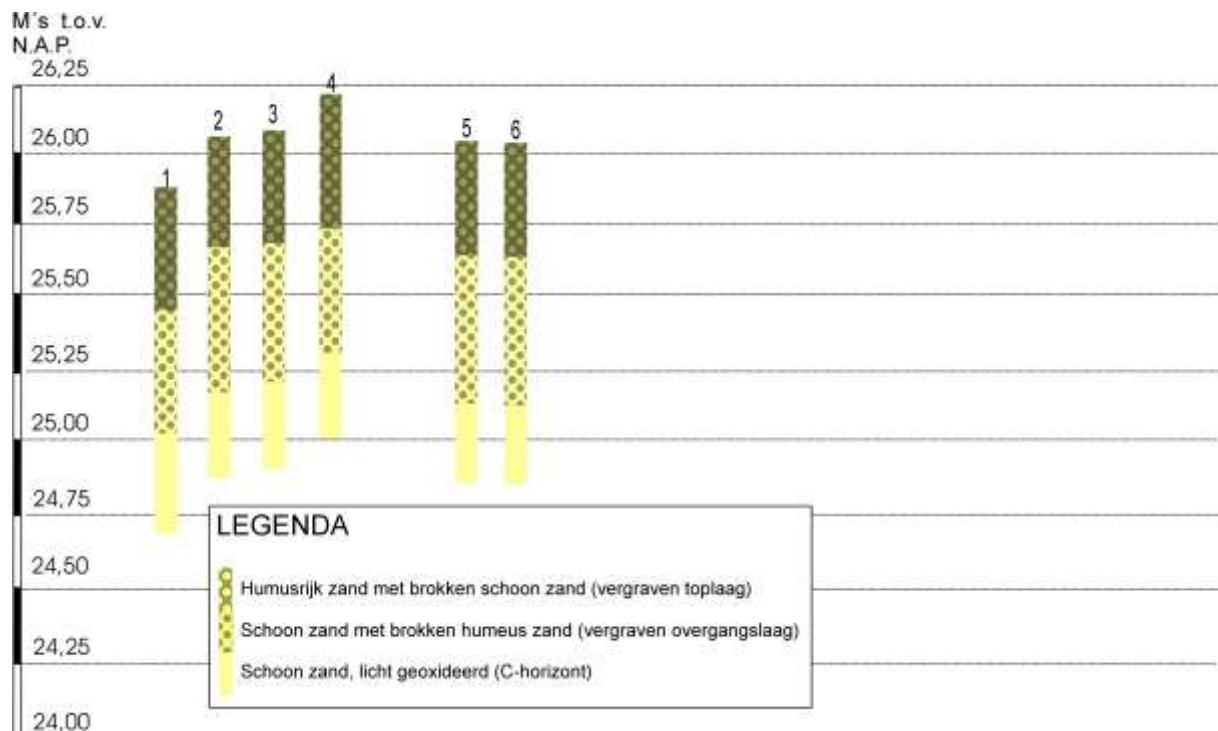
Tijdens het booronderzoek zijn langs de noordwestrand van het plangebied vier boringen gezet met telkens 25 meter tussenruimte. Ten zuidoosten hiervan zijn verspringend met de eerste vier boringen, nog twee extra boringen gezet. De ligging van de boorpunten is weergegeven op figuur 20.

Tijdens het booronderzoek is bovenin elk van de boringen een ongeveer veertig centimeter dikke bouwvoor aangetroffen. Hieronder is op alle boorpunten een sterk verrommeld zandpakket aangetroffen dat bestaat uit brokken zand van sterk wisselend humusgehalte en brokken schoon, geoxideerd en ongeoxideerd zand (zie figuur 17). Dit geroerde zandpakket loopt door tot ongeveer negentig centimeter beneden het maaiveld. Hieronder is het schone, geelgrijze zand van de C-horizont aangetroffen. Uit informatie van de terreineigenaar blijkt dat de diepe bodemverstoring binnen het plangebied, het gevolg is van diepploegen in de tweede helft van de twintigste eeuw.

Figuur 17: Foto van het sterk geroerde zandpakket (rechts) zoals dat op alle boorpunten onder de bouwvoor (links) is aangetroffen.

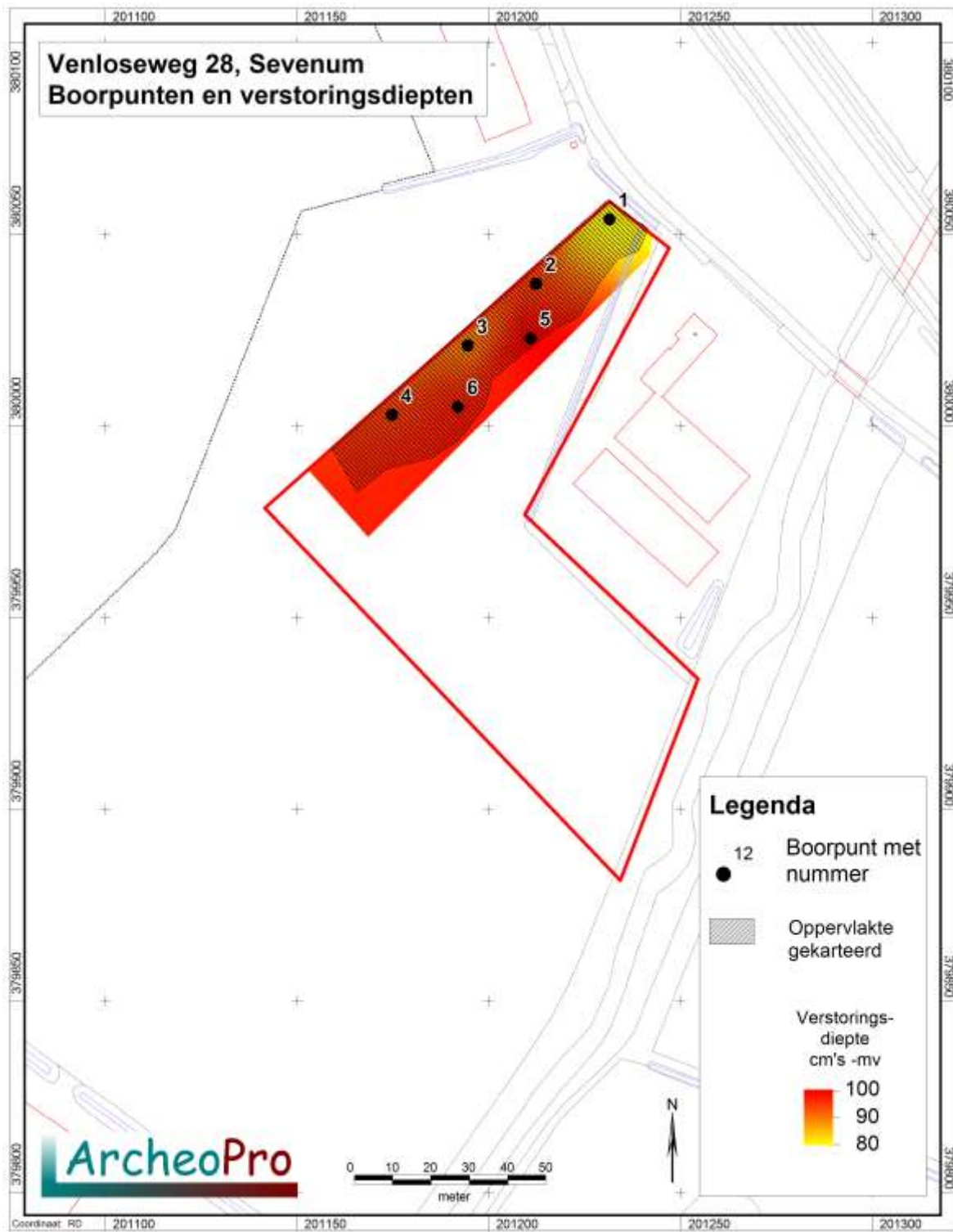
Omdat tijdens het booronderzoek bleek dat de huidige grondbewerking tot in de natuurlijke bodem reikt en er ten tijde van het veldonderzoek een goede vondstzichtbaarheid heerste, vormde een oppervlaktekartering de meest geschikte methode voor het opsporen van archeologische indicatoren. Veel van de archeologische vondsten in de omgeving van het plangebied zijn immers gedaan als oppervlaktevondsten. Om deze reden is elke vier meter een baan belopen waarbij het oppervlak is geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische resten. Ondanks de goede vondstzichtbaarheid zijn hierbij echter geen relevante archeologische indicatoren aangetroffen binnen het onderzochte terreindeel. De enige oppervlaktevondsten bestaan hier uit modern materiaal zoals flessenglas en overige twintigste eeuwse resten.

Figuur 18: Boorprofielen

Figuur 19: Het plangebied gezien vanuit het oosten. Duidelijk is te zien dat het plangebied ten tijde van het veldonderzoek een nog onbegroeide akker vormde.

Figuur 20: Boorpuntenkaart

3 Conclusies en aanbevelingen

(VS07)

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt alleen voor het meest noordoostelijke deel van het plangebied een archeologische verwachting. Op dit deel van het plangebied geldt in verband met de ligging van dit deel van het plangebied in een gradiëntzone op relatief korte afstand van de Molenbeek, een hoge verwachting voor archeologische resten uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum en een middelhoge verwachting voor nederzettingsresten en begravingsresten daterend uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Naar verwachting ligt het sporenniveau onder het akkerdek van een enkeerdgrond.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn zes verkennende boringen gezet. Uit het met de zandguts verrichte onderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied tot ongeveer negentig centimeter onder het maaiveld is verstoord. De aanwezigheid van een slechts ongeveer veertig centimeter dikke bouwvoor met daaronder een stukgeploegde laag die overwegend uit geel zand bestaat, geeft aan dat binnen het plangebied waarschijnlijk geen enkeerdgrond aanwezig is geweest. Dit stemt overeen met het eeuwenlange gebruik als grasland. De diepe verstoring van de bodem blijkt het gevolg te zijn van het diepploegen van het terrein in de tweede helft van de twintigste eeuw.

Omdat de bodem tot in het schone gele zand is aangeploegd en er ten tijde van het veldonderzoek een goede vondstzichtbaarheid heerste, is tevens een oppervlaktekartering uitgevoerd. Hierbij zijn echter geen archeologische indicatoren aangetroffen die op de (voormalige) aanwezigheid van archeologische sporen zouden kunnen wijzen. In verband hiermee en vanwege de diepe bodemverstoring moet geconcludeerd worden dat de kans op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische resten binnen het plangebied, bijzonder klein is. Om deze reden geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden.

In alle gevallen geldt dat indien bij toekomstig graafwerk archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, deze direct gemeld dienen te worden bij de minister conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 & 5.11.

Verklarende woordenlijst

Verklarende woordenlijst	
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische Monumentenkaart
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijving
Archis	Archeologisch Informatie Systeem
BP	Before Present (present=1950)
GIS	Geografische Informatie Systemen
GPS	Global Positioning System
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IVO	Inventariserend VeldOnderzoek
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-mv	Onder maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PVA	Plan van Aanpak
PVE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
SBB	Standaard Boor Beschrijvingsmethode
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Archeologische tijdschaal

Periode	Datering	
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	- 9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	- 4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	- 2000
Bronstijd	2000	- 800
IJzertijd	800	- 12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	- 500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	- 1000
Volle middeleeuwen	1000	- 1250
Late middeleeuwen	1250	- 1500
Nieuwe tijd	1500	- heden

Bronnen

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote historische topografische Provincie Atlas Limburg; 1894-1926 1:25.000. Nieuwland Tilburg 2006

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 4 Zuid-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, <http://maps.google.nl>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Tranchot en v. Muffling, Kartenaufnahme der Rheinlande 1803-1820

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Digitale bronnen

Ruimtelijke plannen

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - Archis III

<http://archis.cultureelerfgoed.nl>

Literatuur

Corver, B.A., 2010, Maasbreeseweg, Sevenum Gemeente Sevenum. Inventariserend Veldonderzoek (IVO), d.m.v. proefsleuven en een boring, Becker & Van de Graaf-rapport-856

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995. Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Cohen, K.M. & E. Stouthamer, 2012. Beknopte toelichting bij het digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta, Utrecht, 2012.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Hensen, G., 2009, Proefsleuvenonderzoek De Krouwel te Sevenum, RAAP-rapport-1957

Kuiper, M. 2006/2007. Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Renes, J. Landschappen van Maas en Peel, Maastricht, 1999

Roymans, J.A.M., 2006, Ecologische verbindingzone Groote Molenbeek, RAAP-notitie-2024

Bijlage 1: Boorbeschrijving

Algemene boorgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	18-054
Projectnaam	Venloseweg 28, Sevenum
Deelgebied	NVT
Organisatie	ArcheoPro
Archis meldingsnummer	4599995100
Coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN - Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Aelmans

Posities van boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	Meters t.o.v. NAP
1	201231.5	380054.0	25.87
2	201212.4	380037.2	26.05
3	201194.5	380021.1	26.07
4	201174.8	380003.0	26.23
5	201210.9	380023.0	26.03
6	201192.0	380005.1	26.03

Boorbeschrijving volgens ASB 5.2																		
Boor Nr.	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken						AIS
		GD	BK	BS	BZ	BG	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	
1	46	Z					3	BR	GR	DO	GR						BOV	
	87	Z					2	GE	BR		GR						VRG	
	120	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ
2	42	Z					3	BR	GR	DO	GR						BOV	
	92	Z					2	GE	BR		GR						VRG	
	120	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ
3	44	Z					3	BR	GR	DO	GR						BOV	
	90	Z					2	GE	BR		GR						VRG	
	120	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ
4	48	Z					3	BR	GR	DO	GR						BOV	
	92	Z					2	GE	BR		GR						VRG	
	120	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ
5	40	Z					3	BR	GR	DO	GR						BOV	
	94	Z					2	GE	BR		GR						VRG	
	120	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ
6	38	Z					3	BR	GR	DO	GR						BOV	
	93	Z					2	GE	BR		GR						VRG	
	120	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BG = bijmengsel grind, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers:

1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje,

PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2^e en 3^e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL-zeer slap, SLA-slap, MSL-matig slap, MST-matig stevig, STV-stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel)

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, VRG = vergraven (gediepploegd)

GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekzand

AIS = Archeologische indicatoren